

Sygn. akt IC 876/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Fiałkowska – Sobczyk

Protokolant: Aneta Łokaj

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2014 r. we Wrocławiu
na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko J. M., J. W. (1) i J. W. (2)

o zapłatę i wydanie

postanawia:

I. umorzyć postępowanie w sprawie;

II. nie obciążać powódki kosztami procesu za I instancję;

III. przyznać ze Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) na rzecz adwokata O. P. kwotę 3 600 zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług w wysokości 828 zł (łącznie 4 428 zł) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały opłacone.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt I C 876/12

UZASADNIENIE

Powódka J. S., działając samodzielnie, wniosła o zasądzenie od pozwanych J. M. oraz J. W. (1) i J. W. (2) kwoty 35 000 zł wraz z odsetkami liczonymi od kwoty 15 000 zł od dnia 01.01.1974 r. do dnia zapłaty i od kwoty 20 000 zł od dnia 01.01.1975 r. do dnia zapłaty; nadto domagała się zwrotu darowizny od J. i J. W. (2) oraz zapłaty kwoty 10 000 zł tytułem odszkodowania za używanie przez pozwanych darowanej nieruchomości od roku 1973 r.

Po sprecyzowaniu pozwu przez pełnomocnika ustanowionego dla powódki z urzędu powódka wskazała, że domaga się zasądzenia na jej rzecz tytułem zapłaty za nieruchomość objętą aktem notarialnym sprzedaży nieruchomości z dnia 16.08.1973 r. kwoty 35 000 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami liczonymi od kwoty 15 000 zł za okres od dnia 01.01.1974 r. do dnia 14.06.2013 r. i od kwoty 20 000 zł za okres od dnia 01.01.1975 r. do dnia 14.06.2013 r., łącznie 218 836,06 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowych od kwoty 218 836,06 zł za okres od dnia następnego po wniesieniu pozwu do dnia zapłaty.

Ponadto od pozwanych ad. 2 i 3 powódka domagała się wydania przedmiotu darowizny dokonanej na mocy aktu darowizny dokonanej przez powódkę na rzecz J. i R. M. dnia 7.11.1973 r. przed notariuszem E. J. w O., na skutek ustalenia, że darowizna ta została skutecznie odwołana oświadczeniem powódki z dnia 16.03.2007 r.

Powódka nadto wniosła o zasądzenie tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z gruntu objętego w/w umową darowizny z 7.11.1973 r. kwoty 10 000 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwani J. M. oraz J. W. (1) i J. W. (2) wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pozwani w pierwszej kolejności podnieśli zarzut przedawnienia roszczeń powódki. Wyjaśnili że swoje żądanie powódka opiera na umowie sprzedaży nieruchomości z dnia 16.08.1973r. zawartej w formie aktu notarialnego, gdzie strony ustaliły cenę sprzedaży na 100 000 zł i zgodnie oświadczyły, że 65 000 zł zostało już zapłacone w dniu sporządzenia aktu, a zapłata pozostałej zapłata kwoty 35 000 zł miała być dokonana w ratach :

- kwota 15 000 zł do dnia 31.12.1973r.;

- kwota 20 000 zł do dnia 31.12.1974r.

Bieg przedawnienia dla roszczenia o zapłatę kwoty 15 000 zł rozpoczął się zatem w dniu 01.01.1974 r., a dla roszczenia o zapłatę kwoty 20 000 zł przedawnienie rozpoczęło swój bieg w dniu 01.01.1975 r., co oznacza to, że oba roszczenia są przedawnione zgodnie z art. 117 § 1 k.c. i art. 188 k.c. przewidującym 10-letni okres przedawnienia roszczeń majątkowych.

Z ostrożności procesowej pozwaniu wskazali, że kwota dochodzona pozwem została już zapłacona.

W odniesieniu do drugiego z żądań powódki tj. wydania przedmiotu darowizny na podstawie art. 898 k.c., na skutek jej odwołania oświadczeniem powódki z dnia

16.03.2007 r., pozwani wskazują, że nie miało miejsca żadne wydarzenie, które mogłoby skutkować rażąco niewdzięcznością obdarowanych. Dodają, że stosunki pomiędzy stronami pozostawały zawsze dobre. Jedynym wydarzeniem, które powódka subiektywnie mogła odczuć jako niewdzięczność miało miejsce w 1989r., jednakże, jak wynika z art. 899 § 3 k.c. darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego. W tej sytuacji rzekoma niewdzięczność nie byłaby już podstawą do odwołania darowizny z powodu przedawnienia.

Pismem datowanym na dzień 28.04.2014r. powódka działając przez pełnomocnika cofnęła pozew w sprawie zasądzenia od J. M. sumy 218 836,06zł wraz z odsetkami tytułem zapłaty za nieruchomość objętą aktem notarialnym z dnia 16.08.1973r. oraz cofnęła pozew w sprawie o wydanie przez J. i J. W. (2) przedmiotu darowizny z dnia 7.11.1973r. Doręczając odpis pisma pełnomocnikowi pozwanych wniosła jednocześnie o odwołanie posiedzenia Sądu.

Wraz ze zrzeczeniem się roszczenia powódka wносиła o odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu z powodu szczególnych okoliczności uzasadniających zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c.

Na rozprawie w dniu 6.05.2014 r. pełnomocnik pozwanych nie wyraził zgody na cofnięcie powództwa oraz wskazał, że liczy koszty jak w odpowiedzi na pozew.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 203 § 2 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeśli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Czas, do którego cofnięcie pozwu uzależnione jest jedynie od woli powoda jest wyznaczony do chwili rozpoczęcia rozprawy, a więc do jej wstępnej fazy, w której rozpatruje się wnioski formalne przed ustosunkowaniem się pozwanego do sprawy.

W niniejszej sprawie zatem przyjąć należało, że cofnięcie pozwu skutecznie nastąpiło przed rozpoczęciem rozprawy, co skutkowało tym, że zgoda pozwanego na cofnięcie pozwu nie była konieczna. W związku z tym nie zachodziły żadne przesłanki, które by pozwalały na uznanie cofnięcia pozwu za niedopuszczalne (art. 203 k.p.c.). W świetle powyższego

przyjąć należało, że powód cofnął za skutkiem prawnym pozew i postępowanie w sprawie należało umorzyć na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Dlatego też orzeczono jak w punkcie I sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania w punkcie II sentencji postanowienia orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu w sprawie zachodziły szczególne okoliczności, które uzasadniały odstąpienie na podstawie art. 102 k.p.c. od obciążania powódki kosztami procesu.

Za takie okoliczności Sąd uznał - poza trudną sytuacją majątkową i osobistą powódki to, że cofnięcie pozwu nastąpiło na skutek formalnego zarzutu przedawnienia roszczeń, a wytoczenie powództwa uzasadnione było subiektywnym przekonaniem powódki o zasadności zgłoszonego roszczenia.

Jak wskazał SN w wyroku z dnia 20.12.1979 r. IIPR 78/79 okoliczność, że powód mógł być subiektywnie przekonany o słuszności swojego roszczenia, które jednak ze względu na upływ terminów nie może być przez niego dochodzone na drodze sądowej, uzasadnia zastosowanie art. 102 k.p.c.

Powódka pomimo tego, że była przekonana o słuszności swojego roszczenia przez wiele lat przebywała poza granicami kraju, nie mogąc powrócić do Polski, w związku z czym nie miała możliwości wcześniejszego dochodzenia swoich praw. Nie posiadała też wiedzy na temat obowiązujących w kraju przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń. Wnosząc powództwo działała bez pełnomocnika, i wycofała powództwo po skontaktowaniu się z adwokatem.

Po drugie odstąpienie na podstawie zasady słuszności od obciążania J. S. kosztami procesu jest zasadne także ze względu na szczególny charakter dochodzonego roszczenia związanego ze zwrotem przedmiotu darowizny.

Sąd miał również na uwadze to, że powódka jest osobą starszą, schorowaną i znajduje się w ciężkiej sytuacji majątkowej, która już we wstępnej ocenie uzasadniała zwolnienie powódki od ponoszenia kosztów sądowych w całości i uzasadniała przyznanie pełnomocnika z urzędu.

W punkcie III sentencji postanowienia Sąd przyznał od Skarbu Państwa pełnomocnikowi powódki ustanowionego z urzędu koszty zastępstwa procesowego w wysokości ustalonej na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powiększone o stawkę VAT, łącznie 4 428zł.